

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Noul an școlar.

Sibiu, 3 Septembrie.

Zilele prime ale acestei luni sunt tot atâtea clipe de mare importanță în viața noastră. Acum la începutul lui Septembrie se aruncă strămoșeasca opincă pentru niște cioboate orășenești, se lapadă frumoasa noastră haină țărănească în schimbul uneia „nemțești”, ca să poată merge copiii țăranilor noștri la școală la oraș. În societatea noastră acum se îndeplinește unul dintre cele mai însemnate acte, pentru că la începutul acestei luni se începe procesul dureros dar necesar al creării claselor sociale. Acum, urmând poruncii spiritului vremii, se desprind din eternul nostru izvor de viață, din masele țărănimii, elementele trebuincioase pentru formarea unei societăți românești complete, fără de care nu vom putea purta nici odată cu succes luptele noastre naționale.

Nu vom insista cu acest prilej asupra notei psihologice a acestor zile, când bietul nostru popor senin și bun aruncă la suprafață o seamă de oameni, cari, zăpăciți de minunile progresului lumii, în cele mai multe cazuri, își vor pierde firea, se vor înfringe lipsindu-le razimul unei tradiții de cultură națională și se vor înstrăina de sufletul poporului românesc, rătăcind chinuți în întunerecul unei lumi fără rost și fără nici o frumusețe. Datoria noastră este să fixăm și de astădată o anomalie a vieții noastre naționale, o piedecă pe care o punem noi demult în calea progresului nostru.

Dela întemeierea liceului din Blaj, dar mai ales dela patruzecișopt încoaci, ni s'a dat și nouă posibilitatea legală de a ne organiza poporul în conformitate cu celelalte națiuni civilizate. Guvernele ungurești nu ne-au ajutat în această muncă, dimpotrivă, cât au putut ne-au împiedecat, căci un popor lipsit de orice organizație socială se poate stoarce cu aceiași ușurință ca și un iobag, alte ajutoare nu ne-au venit, ci numai noi, din propria noastră putere de viață, urmând de altfel unui instinct uman, am început să facem împărțirea noastră în clase sociale. În graba cu care eram necesați să îndeplinim acest proces, noi, se'nțelege, a trebuit să acoperim în rîndul prim cele mai strigătoare lipsuri. Repede-repede am ridicat, deci, acea clasă de așa ziși „domni”, care trebuia să ne dea o aparență de popor în rînd cu lumea. Am creat advocați, medici, puțini profesori, funcționari de bancă, i-am înfipt în orașelele cari ne erau mai aproape și ne-am trezit de-odată fericiți lucru mare că avem o clasă de „intelenți”, fără să ne gândim prea mult, că acei cel mult zece mii de domni români rămân neputincioși în fața necesităților naționale ale unui popor de trei milioane. Faptul acesta este de altfel foarte explicabil și până la un punct și justificabil. Ce era să facem noi, popor de iobagi, în o anume clipă când ni s'au deschis largi porțile civilizației? Nu puteam decât să spoim de mântuială, lăsând în grija urmașilor să zidească ei solid și fără greș.

Din patruzeci și opt până astăzi am făcut însă o cale destul de lungă, dușmanii

noștri ne opun din zi în zi arme tot mai tari, poporul de iobagi, nația ciobanilor și a muncitorilor de pământ a ajuns în acel stadiu când nu mai poate susține lupta din vâgăunile munților, cu primitivul ciomag în mână. Astăzi trebuie să ne coborâm în orașe. Datoria noastră este să cucerim toate orașele așezate pe teritor românesc.

Politica tuturor guvernelor ungurești a fost să așeze în mijlocul nostru, prin orașe favorizate de ele, câte o cetățuie a ideii de stat maghiar, care să acapareze toată roada câmpiilor noastre, să înghită cu gura ei flămândă tot produsul muncii noastre economice naționale și să stăvilească orice progres al vieții noastre.

Orașele sunt în viața lumii moderne pulzul puternic al tuturor popoarelor, aurul lor stăpânește și dă viață culturală intensă, ele, mistuind forțele brute ale satelor, redau altele noi, înmiite de rafinamentul cultural prin care a trecut. În orașe se crează astăzi cultura popoarelor, la lumina aprinsă a fabricelor, în mijlocul enormei cheltuiiri de spirit și puteri fizice. Guvernele ungurești au înțeles totdeauna acest adevăr recunoscut de întregă lumea, ne-a lăsat pe noi să strigăm în lumea largă ce ne zăcea pe suflet, dar în schimb ne-au tăiat calea care duce spre orașe, ne-au închis în satele noastre primitive și sărace și ne-au sugrumat în chipul acesta orice dezvoltare culturală, orice tendință de progres civilizatoric.

Astfel s'a atentat la viața noastră națională. Datoria noastră este să răspundem cu un atac la fel. Trebuie să zdrobim orice piedecă ni s'ar pune în cale, trebuie

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Moș Hantot și fiul.

I.

În fața porții casei, jumătate fermă — jumătate castel, una din acele locuințe cari au fost aproape feudale, și locuite azi de mari cultivători, câinii legați de merii din curte latră și urlă la vederea carnicivorilor aduse de păzitorii sau de hăitași. În marea sală de mâncare, Moș Hantot, Hantot-fiu, Bermont perceptorul, și Mondarn notarul, gustau ceva și beau câte un pahar de vin, înainte de a pleca la vânatoare, căci era ziua deschiderii.

Moș Hantot, încântat de ceea ce avea, lăuda mai dinainte vânatul în căutarea căruia se duceau invitații, pe domeniile lui. Era un Normand mare, unul din acei oameni puternici, sanguini, osoși, cari duc în spate căruți cu mere. Jumătate țăran — jumătate boier, bogat, respectat, influent, autoritar, învățase pe fiusu César Hantot trei clase, pentru că să aibă ceva învățătură, și îl opri dela studii, temându-se ca nu cumva să devie un boier indiferent pentru agricultură.

César Hantot, aproape tot așa de înalt ca și tatăsu, dar mai slab, era un băiat bun, liniștit, mulțumit cu orice, plin de admirație, respect și îngăduială față de voințele și părerile lui Moș Hantot.

Bermont, perceptorul, un omuleț grăsuț, care avea în obraji rețele fine de vine violete,

asemenea afluenților și cursurilor întortochiate ale râurilor de pe hărțile geografice, întrebă:

— Dar epuri — sunt epuri?

Moș Hantot răspunse:

— Câți vrei, mai ales spre Quysatier.

— De unde începem? — întrebă notarul, un notar gros și palid, bondoc și el, și plesnind în costumul de vânatoare nou-nouț, cumpărat dela Rouen săptămăna trecută.

— Ei bine, prin țarină. Vom îndrepta potârnichele spre câmpie, și ne vom întoarce și noi.

Și Moș Hantot se sculă. Toți îl imitară, luară puștile din cui, examină bateriile, bătură din picioare ca să se întărească în cizmele lor camtari, încă nemuiate de căldura focului ce-l simțeau curgând prin vine; apoi plecară: și câinii, trăgând de capătul lanțurilor, scoase urlete ascuțite, bătând aierul cu labele.

Plecară spre țarină. Era o mică vale, sau cel cel mult o ondulație a pământurilor de calitate rea, rămasă necultivată din această cauză, brăzdată de ripi, acoperită cu ierburi, ascunzătorii prielnice pentru vânat.

Vânătorii se despărțiră, Moș Hantot ținând dreapta, Hantot-fiu stânga, și cei doi invitați mergând la mijloc. Păzitorul și căraușii vânatului îi urmau. Era momentul solemn în care se așteaptă prima salbă de pușcă, când inima aproape nu mai bate, pe când degetul nervos atinge la fiecare moment trăgaciul.

Fără de veste, această salvă, s'a dat! Moș Hantot trăsesse. Toți se opriră și văzură o potârniche, despărțindu-se dintr'un stol care sbura foarte repede, căzând într'o ripă sub un mărăci-niș stufos. Vânătorul, excitat, începu să fugă, să-

rînd, trecând peste mărăcini cari îl opriau, și dispărură la rîndul lui într'un deșis, în căutarea vânatului.

Aproape imediat, se auzi un al doilea foc.

— Ah! ah! hoțu! strigă Bermont a mai împuscat vre-un epure pe acolo.

Toți așteptau, cu ochii fixi asupra deșisului de ramuri, prin care nu pătrundea vederea.

Notaru, făcând din mâni un corn, strigă: „Le-ai găsit?” Moș Hantot nu răspunse; apoi César, întorcându-se spre păzitor, zise: „Du-te Joseph, de-i ajută. Mergi drept înainte. Noi vom aștepta.”

Și Joseph, un bătrîn slab, noduros, ale cărui articulațiuni erau scofălcite, plecă în pas liniștit, și scoborî în ripă, căutând locuri prielnice de trecut, cu precauțiile vulpei. Apoi, aproape imediat, strigă:

— Oh! veniți! veniți! S'a întâmplat o nenorocire.

Toți fugiră și se coborîră în spini. Moș Hantot, căzut pe o parte, leșinat, ținându-și cu amândouă mâinile pantecele, din care curgea, străbătînd haina-i de pânză ruptă de glonț, lungi șiroaie de sânge, pe iarbă. Lăsând arma, ca să ia în mână potârnichele moartă, arma căzuse, și al doilea foc, ieșind din țevă, îi ciuruiseră pantecele. Il scoaseră din mărăciniș, îl desbrăcară, și văzură o rană teribilă, pe unde ieșiau afară intestinele. Apoi, după ce-l legară bine-rău, îl duseră acasă, și trimeseră după doctor și preot.

Când veni doctorul, ridică capu-i greoi, și întorcându-se spre fiisu care plângea pe un scaun:

— Fiul meu, zise el, rău s'a întâmplat.

Dar, când pansamentul fu făcut, rănitul strîn-

să pornim în mase mari spre orașe, să batem la poarta lor de aramă, să o spargem și să intrăm în ele, așezându-ne noi în turnul lor înalt de veghe. Nu numai așa ziși „domni” și „inteligenți” trebuie să trimitem la orașe căci ei nu vor fi în stare să susțină o viață românească fără de sprijinul puternic al negustorilor și industriașilor, marii învârtitori de bani.

Constatările aceste sunt pe cât de adevărate, pe atât de banale. Păcat că lumea noastră nu le prea ia în seamă. Abia pe ici pe colo dacă se găsesc Români conștiinți, cari muncesc din răputeri pentru progresul nostru național. Școalele noastre, nu prea vădesc un interes sub acest raport, prea arare dacă găsim vr'un profesor, cum e d. G. Precup la Blaj, care să-și facă o plăcută datorie din încurajarea negustorilor și industriașilor noștri. Peste tot locul se dă drumul din gimnaziile noastre unor băieți mai mult sau mai puțin în curent cu regulile gramaticale, dar desăvârșit neorientați asupra acestei lumi, pe care ei nu și-o pot închipui decât văzută de la biroul lor de avocat sau de după mica fereastră a bisericuțelor noastre. Popi, advocați și dascăli ies din școalele noastre, niște oameni, cari, nu se știe pentru ce, poartă un dispreț suveran pentru negustoria cinstită sau pentru industrie.

Popi, advocați și dascăli am dat noi de când ne-am trezit la o conștiință națională, dar o clasă de mijloc nu am putut produce, pentru că ne-a lipsit orice inițiativă și orice gând serios în privința aceasta.

Indolența noastră e mare și cunoscută, dar socotim că trebuie să aibă niște margini, când vedem mai ales zilnica pildă a popoarelor vecine din această țară.

Nu este vreme mai potrivită decât începutul unui nou an școlar să aducem aminte atât profesorilor noștri cât și părinților care își duc acum copiii la școală, că datoria noastră a tuturor Românilor e să ne formăm o clasă de mijloc

prin care să cucerim orașele, căci numai prin puterea acestor bogate foculare de cultură și progres vom putea duce la izbândă steagul nostru național. Numai prin o puternică clasă de mijloc vom putea crea o societate românească completă, capabilă de o rezistență simțită în lupta națională ce ducem. Avem „talpa țării”, pe țărani, am avea și așa zisa „inteligentă”, dar ne lipsește cu desăvârșire șira spinării care să împreune aceste două extreme.

Alegeri contestate. Din Orăștie ni-se scrie: Delegatul Curții de Casație Dr. Ujvárossy Miklos, consilier al curții de apel din Cluj, a interogat cea mai mare parte a martorilor anunțați de alegătorii români, pentru a dovedi că alegerea lui Farkas se datorește numai corupției și terorismului. Declarațiile martorilor sunt favorabile pentru noi.

Desbaterca procesului de contestare a alegerii dela Ighiu, unde cu ajutorul celor mai mari volnicii a reușit Szász Pál față de d. Dr. Alexandru Vaida, va începe mâine, Marți, 5 Septembrie.

Pentru votul universal. Partidul independent de sub șefia lui Justh a ținut ieri, în Cluj, o mare adunare, la care au vorbit Justh, socialistul Dr. Kunfi și mai mulți independenți. S'a primit o moțiune prin care se protestează împotriva reformelor militare și se cere introducerea votului universal.

Reținem din discursul lui Justh următoarea declarație:

„Cei ce se opun votului universal, nu apără supremația Ungurimei, ci-și apără numai stăpânirea proprie”.

O episcopie ungurească gr. catolică. De câțiva vreme s'a semnalat o mișcare foarte intensă între credincioșii unguri de confesiune gr. catolică de pe teritoriul comitatului Dobrițin și Hajdu, în interesul separării ierarhice și înființarea unei episcopii a lor. Acum în urmă — după cum se anunță — vicariul episcopesc Iaczkovici a convocat toată preoțimea și reprezentanții mireni ai bisericii la o conferință pentru a se consulta asupra unificării calendarului și a se organiza în perspectiva nou înființării episcopii, iar comunitatea credincioșilor gr. catolici din Dobrițin a trimis dicezei din Eperjes cererea înaintată

M. Sale Impăratului, în care-l roagă să unească toate comunele bisericesti gr. catolice într'o singură și deosebită diceză, a cărei sediu să fie Dobriținul.

Audiența ministrului de externe. Sâmbătă înainte de amiază M. Sa împăratul a primit în audiență pe ministrul comun de externe contele Aehrenthal care i-a raportat despre chestiunile politice curente. În această audiență care a durat aproape o oră ministrul a vorbit în primul rând despre reformele militare și sortile lor de izbândă față de obstrucția opoziției, fiind ascultat cu un deosebit interes de M. Sa. După amiază i-a dat un prânz în reședința din Ischl la care — pe lângă contele Aehrenthal, au luat parte mai mulți demnitari politici ai Austriei și Ungariei. În decursul acestui prânz M. Sa a avut o întrebare mai lungă cu ministrul de externe — continuând probabil discuzia întreruptă cu prilejul audienței.

„Vaterland” despre Kossuth. Din Viena ni-se scrie: În numărul său din urmă, ziarul „Vaterland” publică, la loc de frunte, un articol în care se ocupă cu hotărârea din urmă a partidului kossuthist, atacând cu violență pe Kossuth Ferencz.

Intre altele scrie: „Kossuth a depus acum masca loialității pe care a purtat-o vreme de 6 ani și și-a arătat fața adevărată. Acesta e vechiul Kossuth, așa cum e într'adevăr. Dar, din nenădăjdie, nu trebuie să ne speriem nici de fața adevărată a lui Kossuth, pentru că de stricat nici aceasta nu ne strică, — căci nu știe și nu poate să strică!”

Ministrul-președinte austriac în Budapesta. Baronul Gautsch, președintele consiliului de miniștri al Austriei, a sosit azi după amiază la Budapesta, pentru a fixa cu ministrul-președinte ungar data delegațiilor.

Camera. Nici un discurs n'a întrerupt astăzi monotonia votărilor nominale. Justh s'a dus pentru o săptămână din capitală. Kossuth n'a luat parte la ședință, iar Khuen-Héderváry, abia câțiva ore după amiază a sosit în Budapesta dela moșie. Puțină senzație a făcut discursul lui Tisza Kálmán ținut la Nagyszalonta, în care se cerea înlăturarea cu orice preț a regulamentului camerii, încolo liniște și plictiseală.

Conferența interparlamentară și parlamentul ungar. Conferența interparlamentară care și-a ținut anul trecut ședințele în Bruxelles, se va întruni anul acesta în Roma, la începutul lunii

se degetele, deschise gura, apoi ochii, aruncă înaintea lui priviri turburate, rătăcite; apoi păru că cantă ceva prin memorie, o amintire, o găsi și murmură:

— La dracu! asta mai trebuia!

— Dar nu, nu, numai câteva zile de odihnă, și nu va mai fi nimic.

Hantot reluă.

— Ei asta-i! Am pânțelele ciuruit! Știu prea bine.

Apoi imediat.

— Vreau să vorbesc cu fiul meu, dacă voi mai avea timp.

Hantot-fiu, fără voia lui, lacrima, și repeta ca un copil:

— Tată, tată, dragă tată!

Dar tata, cu un glas puternic:

— Nu mai plânge, nu e timpul. Am să-ți vorbesc. Vino ici, aproape; voi isprăvi repede, și voi fi mai liniștit. Voi ceștialțați, vă rog, să mă părăsiți un minut, dacă nu vă supărați.

Toți plecară, lăsând pe fiu numai cu tată-său.

Cum fură singuri:

— Ascultă, fiule, tu ești de 24 de ani, și poate să-ți se spună orișice. Și apoi nu e cine știe ce mister în ceace vreau să-ți spun. Tu ști că mamă-ta a murit de șapte ani, nu-i așa?, și că eu n'am mai mult de 48 de ani, de oarece m'am însurat la 24. Nu-i așa?

Fiul răspunse:

— Da, așa-i.

— Deci, mama ta e moartă de șapte ani, și eu am rămas văduv. Ei bine! nu-i așa? nu există nici un om ca mine, care să poată rămânea văduv la 41 de ani.

Fiul răspunse:

— Da, e adevărat.

Tatăl, găfâind, galben, și cu fața sbârcită, continuă:

— Doamne ce rău mi-e! Ei bine, tu înțelegi. Omul nu-i făcut să trăiască singur, dar n'am vrut să iau pe alta în locul mamei tale, având în vedere că-i promisesem aceasta. Așa că... pricepi?

— Da, tată.

— Deci, mi-am luat una la Rouen, strada Eperlan Nr. 18, etajul al treilea, așa a doua — eu îți spun toate, să nu le uiți — dar una care a fost foarte gentilă, iubitoare, devotată, o adevărată soție. Ai înțeles, dragul meu?

— Da, tată.

— Apoi, dacă eu mă duc, trebuie să-i dau ceva serios, care să-i servească ca ajutor. Pricepi?

— Da, tată.

— Ți-am spus că-i o fată cum se cade, dar, una cum se cade, și că, fără tine, și fără amintirea mamei tale, și apoi fără casa în care am trăit toți trei, aș fi adu-so aici, și m'ași fi însurat cu ea, cu singuranță... ascultă... ascultă... copilul meu... puteam să fac un testament... dar n'am făcut! N'am vrut... căci nu trebuie serii lucrurile... lucrurile astea... asta nu le place fiilor legitimi... și apoi încercă totul... displace la toată lumea! Vezi, hârtia timbrată, nu trebuie, nu trebuie s'o întrebuițezi niciodată. Dacă sunt bogat, sunt din cauză că nu m'am servit niciodată de ea, în toată viața mea. Înțelegi, fiul meu?

— Da, tată.

— Ascultă încă. Ascultă bine... Deci, n'ara

făcut un testament... n'am vrut... și apoi te cunosc ai inimă bună, nu ești sgârțit, nici rău la suflet. Mi-am zis, în mine, ca să-ți povestesc lucrurile, și să te rog să n'o uiți pe ea; — Carolina Donet, strada Eperlan Nr. 18, etajul al treilea, așa a doua, nu uita. — Și apoi, ascultă încă. Du-te imediat ce voi muri — și fă așa să nu regrete amintirea mea. — Tu ai eu ce. — Tu poți. — Ți las destul... Ascultă... În timpul săptămânei n'o poți găsi. Lucrează la D-na Moreau, strada Beauvoisine. Du-te la ea Joi. Atunci m'așteaptă pe mine. E ziua mea, de șase ani. Sărmana, cât va plânge!... Ți-am spus toate astea, pentru că te cunosc bine, fiul meu. Lucrurile astea nu le poți spune în public, nici notarului, nici preotului. Asta se face, toată lumea o știe, dar nu se spune, afară numai dacă e absolută nevoie. Așa că nimeni străin în secrete, nimeni decât familia, pentru că familia e un singur om. Pricepi?

— Da, tată.

— Imi promiți?

— Da, tată.

— Juri?

— Da, tată.

— Te rog, te implor, fiule, n'o uita; țin mult la asta.

— Nu, tată.

— Să te duci singur. Vreau să te asigur de toate.

— Da, tată.

— Și apoi, vei vedea... vei vedea ce-ți va spune ea. Eu nu pot să-ți spun mai mult. Am jurat asta.

— Da, tată.

— Bine, fiul meu. Imbrățișează-mă. Adio. Eu

adevărată nu poate să fie alta, decât numai și numai cultura națională”.

Așa fiind, după felul meu de a vedea, este de datoria celor ce se află la conducerea neamului, să potrivească un echilibru just între diferitele noastre probleme și silinți, căci, în împrejurări cum sunt ale noastre, ar fi păcat, Domnilor, să dăm preferinți exagerate, sau chiar exclusive altor probleme, în paguba evidentă a celor culturale și sufletești!

Onorată adunare!

Astfel judecând importanța vieții culturale a unui neam, sunt foarte fericit, că în fața unui public atât de numeros și așa de select, am cinstea deosebită, să pot prezida adunarea anuală a unei societăți, care în sfera sa mai restrânsă și cu mijloace mai modeste, încă are menirea înaltă, să facă operă conștientă de cultură și conservare națională. În adunările noastre anterioare dela Alba-Iulia și Reghinul-săsesc, am căutat să deslușesc, care poate fi rostul societății noastre în situația dată, și să precizez căile și mijloacele, ce ne pot apropia mai bine de ținta la care tindem? — Văzând, că pentru multe din cele susținute cu acele prilejuri, a început să se formeze oarecare curent favorabil în opinia noastră publică, și știind că comitetul Societății vine cu propuneri concrete în direcția indicată, cred că nu e nevoie să insist de nou asupra acestor chestiuni indeosebi. Mă mărginesc deci, să accentuez, că în anul despre care urmează să vă dăm seamă, am făcut un pas însemnat spre scopul cel urmărit. Anume: după prevederile statutelor sale, Societatea noastră nu avea altă îndatorire, dar nici altă îndreptățire, decât a strânge fondurile necesare pentru un teatru național al viitorului. În urma modificărilor ce le-am introdus în acest an în textul statutelor, modificări, cari au avut darul să afle, fără zăbavă, aprobarea îndatoritoare a guvernului țării, Societatea noastră astăzi este în situație, a face toate pregătirile necesare pentru înființarea teatrului dorit, având asigurată și acel drept prețios, de a organiza, susține și subvenționa, una sau mai multe trupe teatrale ambulante. Pentru a putea însă înfăptui, ceea ce astăzi ne este îngăduit de către autoritatea legal constituită în stat, avem nevoie indispensabilă, să ne înmulțim fondurile și să le sporim renta anuală, căci, la modificarea statutelor am ținut să rămână nealterat scopul inițial al Societății, drept-aceea am prevăzut anume, că stocul capitalului și înmulțirea lui prin capitalizarea unei părți a veniturilor normale, în ori ce caz să rămână și în viitor neatins.

În vederea acestei necesități, mă folosesc de acest moment festiv, să fac un cald apel către toți Românii de bine, din apropiere și din depărtare, tineri și bătrâni, femei și bărbați, în special rog pe toți cei prezenți, cari n'ar fi încă membri Societății noastre, să se înroleze sub mândrul nostru steag, ca astfel, cu puteri unite, învingând și ultima greutate ce ne stă în cale, adică insuficiența fondurilor, cu o zi mai degrabă, cel puțin în parte, să vedem întrupat, ceea ce a fost visul bunilor noștri bătrâni, și este dorul ferbinte și datoria sfântă a generației de astăzi!

După acestea, fie-mi îngăduit, să mă întorc către Excelența Voastră Imalt Presfințite Părinte și cu fiiască afecțiune să Vă rog, să binevoiți a primi asigurarea omagiului sincer, consideratului înalte și devotamentului profund, ce Vă păstrăm — și să Vă mulțumesc ferbinte pentru cinstea rară, ce ne-ați făcut și încurajarea mare ce ne-ați dat, prin înaltul act de prezență, cu care ne-ați învrednicit.

Terminând, Vă rog pe toți, cari, mânați de dorul și dragostea culturii și vieții românești, a-ți grăbit să asistați la adunarea noastră de față, să primiți salutul frățesc al comitetului Societății — și cu aceasta deschid a XXXVIII-a adunare anuală a Societății pentru fond de teatru românesc.

Cronică școlară.

O circulară importantă. — O carte nefolositoare.

Protopopul greco-catolic al Cojocnei, P. O. D. Ioan Hătegan, a dat către învățătorii din tract o circulară care cuprinde o serie întreagă de dispoziții salutare pentru învățământul din școlile noastre confesionale. Dispozițiile acestea, dela cari, spre cea mai mare pagubă a culturii noastre, s'a făcut uz în cele mai multe școli românești din patrie, au fost ventilate în mai multe rânduri și de noi, mai ales după ce Consistorul din Sibiu a dat lămuriri în două circulări (Nr. 11410 și 11433/1910) prin cari obliga toate parohiile și școlile să interpreteze corect legea lui Apponyi în punctele cari privesc învățământul. Mai târziu s'au luat măsuri și din partea revistei „Foaia școlastică” din Blaj ca legea să fie interpretată corect, iar P. S. episcop al Carasebeșului s'a coborât cu ocazia unei adunări a învățătorilor din eparhie în mijlocul acestora și le-a dat instrucția cum trebuie să interpreteze legea.

Ce au făcut diferitele consistorii în privința aceasta, nu știm. Atâta știm, că în dieceza Gherlei lucrurile stau foarte rău, după cum am arătat în Nr. 132 al ziarului nostru. Se pare că nici la Blaj nu s'au luat măsuri pentru cassarea anomaliilor, altfel n'ar fi fost nevoie d. protopop al Cojocnei să dea către învățătorii săi. — Sperăm ca să putem înregistra cât mai curând atitudinea categorică a tuturor consistoarelor noastre în această chestiune fundamentală a învățământului din școlile noastre confesionale. Până atunci reproducem după „Unirea” Nr. 75 circulara din chestiune, circulară care pe alocurea dă fraze întregi din articole cari s'au publicat în ziarul nostru:

Cojocna, Iulie 1911.

Mult Onoraților în Hristos Frați și stimați Docenți tractuali!

Pentru preoțimea tractuală aci ./, acluse comunic circularul de sub Nrii LI, LII, LIII și LIV spre știre oficioasă.

După cari mă adresez către corpul docental al acestui Tract cu următoarea îndrumare și comisiune:

I. Să-și aducă bine aminte Docenții noștri, că școlile noastre atât în trecut, cât și în prezent nu au fost școli cosmopolite, ci ori au fost susținute de conf. gr.-cat. ori cu ajutor de stat, ele au fost școli cu limbă de propunere română, ba și ministrul de instrucție le numește „român tannyelvű iskola, și nu sunt școli „bilingue”; școlile noastre atât înainte de 1907, cât și după acest an au rămas școli cu limba de propunere română.

Planul de învățământ edat de Ministrul Instrucției publice pe seama școlilor ajutate de stat sub Nr. 80.000/910 sună apriat, că el s'a edat pentru „nem magyar tannyelvű népiskolák” din motivul, că școlile noastre nu sunt bilingue.

II. Nu e adevărat, că noi cu tot sistemul școlar trebuie să capitulăm, căci însuș fostul ministru, contele Apponyi, în foaia: Országvűlési Közlöny din 12 Aprilie 1907. pag. 14 apriat zice: că toată directiva instrucției, educației, formării de caracter, aplicarea învățătorilor, disciplinarea ³/₄-a parte o lasă în mâna susținătorului de școală, adică confesiunii.

III. E absolut fals, că legea ar cere ca celea obiecte să se propună bilingvic, căci acesta în proiectul de lege nu stă, ci numai aceea stă, că acestu trebuie educat după planul edat de Ministru, din cărțile școlastice aprobate de dânsul; aceea însă, că aceste 4, obiecte să se propună exclusiv în limba maghiară: nu ocură în proiectul de lege, aci pondul principal al legii nu stă în învățarea limbii maghiare, ci mai mult în aceea, că să nu se propună din manuale contrarie unității de stat național.

IV. Legea cere numai, ca anumite părți din aceste obiecte să se ia mai pe scurt și în limba maghiară, dar nu în orele fixate pentru aceste obiecte, ci în orele de limba maghiară, cari pentru aceea sunt atât de număroase (13).

V. Manuale bilingue ar avea înțeles să introducem în școlile noastre, când aceasta s'ar impune de autoritățile noastre bisericești-școlare, și cînd s'ar cere: ca tot ce se propune românește, să se propună și ungurește. Dar aceasta legea nu o pretinde, precum nici planul de învățământ ministerial.

VI. În acest plan se cere numai, ca despre tot ce se învață în limba maternă din Istoria patriei constit., Aritmetică, Istorie naturală și igienă, elevii să știe conversa și în limba maghiară, dar nu tot ce se învață în românește, trebuie să se știe și în ungurește, ci numai din ce au învățat elevii, să știe ce e esențial și în limba maghiară în resumat scurt.

După cele enumerate în celea VI puncte, cu părere de rău am observat, că în cele mai multe școli, în propunerea, acestor 4 obiecte, la examen un mecanism sec; elevii bolborosesc ca din gramfon răspunsurile numai în limba maghiară, și dacă îi întrebă sau îi provoci, ca să spună și în limba maternă, stau pe loc și nu știu răspunde! Ce învățatură e aceasta? Capul și mintea copilului se hăbăucește, nu se luminează, și eșind școală, se trezește, că capul lui e plin de un „galimatias”, nu știe în limba lui nici fluviile, munții, orașele comitatele patriei sale, dar calcularea etc.? Iar bietii părinții rămân scandalizați de atâta învățatură seacă, și fără de folos în viață. Să știe și să învețe I^o în limba maternă, și apoi și în limba maghiară cele mai esențiale.

Am observat: că cea mai mare parte a docenților noștri nu propun nici într'o clasă tot materialul prescriș din toate obiectele de învățământ, ce au a se propune din limba română, deși chiar și școlile ajutate de stat sunt obligate a face aceasta, deoarece sunt recunoscute prin lege, ca școli confesionale cu limba de propunere română!

De câțiva ani încoace d. ministru de culte a cerut ca în preparandiile noastre confesionale să se dea o atenție mai mare cunoașterii chestiunilor de organizație școlară, fără de cari învățătorii adesea ajung în situații de tot dificile. Urmarea a fost că a început a se propune ca studiu lateral, în clasa cea din urmă a preparandiilor, și *Organizația școlară*. Până acum ea s'a propus după manuscrise sau pe baza legilor și a regulamentelor în vigoare. La Gherla și la Oradea-Mare ea se va fi propus, de sigur, dintr'un manual unguresc...

În zilele acestea a apărut în Arad o carte intitulată: *Organizațiunile învățământului popular din Ungaria*, pentru clasa IV a preparandiilor, de Dr. Baló József, directorul preparandiei de stat din Buda-pesta, traducere din limba maghiară în românește de Dr. Petru Pipoș, profesor la institutul pedagogic din Arad, 166 pag. Prețul 3 coroane.

Dr. Balázs Emil

Institut pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA, Városház-utca 14.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electrofiză Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m.
Pentru boli cronice separat (Curarisire specifică), consultațiuni dela 10—12 ore a. m. Consultațiuni e le execută Dr. Kálmán Róth.

Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

O traducere a unei cărți didactice e, în cele mai multe cazuri o greșeală mare și nu ne putem dumiri din destul: ce l-a putut face pe cunoscutul nostru pedagog Dr. P. Pipoș, să comită această greșeală. A da în mâna viitorilor noștri învățători o carte de organizație școlară, care privește organizația școlară nu din punctul de vedere al școlii noastre profesionale, ci din punctul de vedere al statului, — acesta e un joc foarte periculos. Cartea din chestiune e o carte absolut unguerească, singură limba e românească. În ea se discută numai referințele unguerești, se face amintire numai de unguri și de rosturile lor și nici o vorbă despre dispozițiile regulamentelor și a valorilor edate de consistoriile noastre, de cari atâră mai întâiu școlile noastre. Se face în nenumărate rânduri amintire de societăți unguerești, cu cari se pot împrieteni foarte ușor învățătorii noștri, după ce aceste li-se recomandă și printr-o carte, care li-se propune în preparandio. Iată un exemplu:

„Cine se știe validita pe un teren, acela de regulă e la locul său și pe alte terene. Să luăm exemplul dela Szeniczey Bárány György care, precum ne arată istoria pedagogiei, a fost activ atât pe terenul școlar cât și bisericesc și social și prin activitatea sa zeloasă a ridicat multe comune la un grad înalt de cultură. (pg. 105) Alt exemplu: „Învățătorii au să se intereseze mai de aproape și de „societatea pedagogică maghiară”, al cărei scop e cultivarea pedagogiei și științelor ei auxiliare în limba maghiară” etc....

Unde ajungem în chipul acesta cu preparandiile noastre. De ce nu ni-a dat d. prof. Pipoș un manual original de organizație școlară?

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înscris încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înscris ca să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbescă cu achitarea sumelor ce ne datoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

În România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Scrisori din Iași.

Cum fac Rușii naționalism Român în Basarabia.

Cetitorii acestor „Scrisori din Iași”, se vor mira de sigur de atenția repetată ce-o dau întâmplărilor ce se petrec în Basarabia. În publicistica noastră română acestor întâmplări nu li-se dă aproape nici o atenție. Socotind înstrăinarea fraților noștri de peste Prut ca un fapt ireparabil, gândesc ziaristii foilor politice mai ales, că e de prisos orice frământare ce-ar avea drept țintă mijlocul unei nădejdi învietoare.

Zic ei: La ce e bun să agităm necontenit o propagandă sortită în mod fatal infructuosității. Chemarea noastră ori cât de platonice sau de hotărâtă ar fi, nu va putea ajunge nici odată până în auzul țaranului din Ismail, Soroca sau Bender; și apoi, de ce să indisponem numai, liniștea măritoare a guvernanților de dincolo, față de o populație terorizată până la sălbătăcie sub privirea aspră și bănuitoare de cazac sălbatic.

Clocotul nostru de dragoste șoptită ori cât de tainic s'ar tâlmăci prin cnutul pravoslavnicului vecin în răzbuțare și asuprire tiranică.

Lăsați dar ca, puțină voce bună ce-ar putea o așopta Românii guberniei rusești să nască dintr-o pornire de milă, de îndurare, de mărinimie. Inchipuita deplinătate de drepturi ce-ar rămânea să li-se acoarde, lăsați să poarte pecetea împăritească a gologanului mărunț, aruncat cu disprețuitoare îngâmfare, bietului cerșitor de răspântii. Nici odată să nu i-se îngăduie prostului acestuia de Român bucuria mândră de muncitor modest și cinstit care știe să-și merite cu prisosință răsplata unei munci de trudă.

Și atunci; în loc să ne deprindem pe încetul cu credința din ce în ce mai dărză că, totuși, ori când și ori cum Basarabeni ne sunt frați și ca atare avem de îndeplinit față de ei datoria amintitoare măcar a vremilor de împreună viețuire; că, trebuie să păstrăm în sufletul nostru mare de popor deplin iubirea caldă, mereu în viață, iubirea cea care face ca două inimi ori cât de izolate s'ar afla, știu și înțeleg să bată prin puterea aceluiaș fir de nevăzută legătură, aceeași viață, aceeași speranță, acelaș ideal.

În loc de a înțelege aceste toate ne mulțumim să protestăm „energie” când o nouă fărădelege vine să adauge dovada înțelegerei unei cărmuiri de monștri; să ne veselim copilărește când diplomația ipocrită asigură neputința și naivitatea noastră ca cea mai pacificătoare politică de copii cuminiți și ascultători; să ne resemnăm cu lășitate atunci când îndreptățirea unei protestări sau a unei bucurii efemere ne-ar impune datoria imperioasă de a ne ocupa de vjața fraților basarabens Basarabia e a noastră, logic, firesc, în legătură strânsă în realitatea istorică, Basarabia nu va peri.

Pentru că e lucru sigur. Câtă vreme noi, aici, pe pământul României libere nu ne vom lăpăda de ideea că basarabeni fiindu-ne frați, într'un senz Basarabi e noastră, logic, firesc, în legătură piri.

Câtă vreme însă, mulțămindu-ne numai cu preocuparea de mii de ori prostească și degradatoare a politice interne de interes mărunț, nu ne vom avânta energia înălțătoare, curată, nobilă, pentru ajutorarea și stimularea tuturor energiilor cari formează puterea noastră neînvinșă de popor cu viață; câtă vreme din surplusul forțelor noastre naționale, desbrăcată de haina incomodă a oficialității, prin voința împetrită a personalităților cu vază, nu vom radia cu prisosință în ogorul vieții fraților noștri de peste hotare cea căldură trebuitoare pentru încolțirea, creșterea, înflorirea și fructificarea aceluiaș arbore de comună hrană sufletească; atâta timp de geaba sunt tânguirile băbești, de geaba protestărilor voincoase, de geaba veselile prostești — o singură viață românească nu vom avea.

Mai eles cu Românii din Basarabia. Am avut ocazia să pot vorbi mai pe așezate cu un Basarabean, intelectual într'o oarecare măsură. Am rămas înspăimântat de înstrăinarea în care îl adusesese educația școlilor rusești. Nu-mi puteam inchipui un Român care să nu știe cine a fost Ștefan-cel-mare, Mihai-Viteazu, Alexandru Cuza, Eminescu, când s'a făcut Unirea, când am avut războiul cu Turcii de ne-am căpătat Independența și mai apoi titlul de Regat. Nu puteam crede că odată voi putea întâlni frate, vorbitor curat de aceeași limbă, care să mă întrebe:

— Și, mă rog, acuma Țara Moldovei e unită cu Valahia? — da eu cred că Kneazul d-voastră tot de Impăratul Austriei ascultă. Va să zică trăesc atâția Români în Impărăția Austriei, a Ungurului.

Să nu credeți totuși că basarabianul nostru era un om incult, mărginit, care să frământă vorbele de zece ori în gură. Nu. Afară de istoria patriei sale cunoștea ori-ce. Un om bine făcut, frumos, cu ochii ageri, inteligent. Din fiecare vorbă a lui meru se desprindea dorința sălbatică aproape să cunoască trecutul țării sale, și'n fața fiecărui monument, fiecărui clădiri pe care i-o arătam, exclama:

— Păcat. Să nu fie raznița și încâinarea asta între d-voastre și moscoviți, am putea și noi cunoaște din toate câte n-le spui.

— Să-ți dau o carte de Istorie a Românilor?
— Să-mi dai; numai de nu m'o căuta la graniță, că altfel e părjoli; mi-o confiscă și mă dă și afară din slujbă.

I-am dat Istoria Rom. de Nicolae Iorga. Ia el cartea în mână și când vede numele autorului pe copertă, zice:

— Nicolae Iorga! Am auzit de el. Trebuie să fie o față deosebită de i-a mers vestea până la noi. Ci-că e cel mai mare revoluționar și antisemit.

— Cine ți-a spus asta? E o minciună.
— Așa scrie „Besarabscaia Zizn”, în „Viața Basarabiei”.

— Nu se poate. Cine dă informații din țară pentru ziarul d-voastră?

— Nimeni. Reproduce și el după un ziar dela d-voastră, ci-că e cel mai democrat, „Adevărul”.

— Și numai după el informează Rușii întâmplările dela noi din țară?

— Numai
Natural, am explicat, rătăcitului Român, nemernicia Rușilor, cari închizând ori ce comunicație politică și culturală între ei și noi de aici, înțeleg să hrănească cu Românișmul celui mai periculos ziar.

— Și ce chestiuni mai reproduce „Viața Basarabiei” după „Adevărul”?

— A reproduces procesul Mitropolitului d-voastre Atanasie!

Eram luminat. Înțelegeam cât de bine au înțeles Rușii să compromită biserica noastră prin reproducerea după „Adevărul” și cât de bine a ghicit că, acest ziar e singurul în stare să pervertească și să mistifice mentalitatea bietilor Români. Mă întrebam, de ce nu reproduce „Viața Basarabiei” după un alt ziar românesc, după „Universul”, după „Minerva”, după „Viitorul”, după „Conservatorul”, după „Neamul Românesc”? Hei! Sărăcii Ruși. Ce și-o fi zicând? doresc Românii viață națională românească liberă, democratică, patriotică? — Să le dea libertatea, democrația și patriotismul „Adevărului” și dacă ar mai visa ei cândva o Românie reîntregită, păcatul nostru să fie.

Când de zece ani întunecul cel mai african plutește deasupra satelor noastre românești în Basarabia, când ori-ce încercare de redeschitare e plătită cu lovituri de cnut și deportare în Siberia, când clasa boerească e rusofilizată, când o parte din orășenime și din cărturarii satelor, timid cer cultură națională și vesti din Regatul mamă și li-se aruncă perfid foaia de scandal politic din București ca singura ce reprezintă pa-

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și totfelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

triotismul Românilor, înțelegem perfect de bine de ce nu se poate vorbi încă de o rededeptare trinitică a Românișmului în Basarabia, de ce acolo unde există într-o câțiva e hibrid și desorientat. Soldații naționalismului dlui director al „Adevărului” înregimentati în fronturile lui „Besarabscaia Zizn”!

Corneliu Carp.

INFORMAȚII.

ARAD, 4 Septembrie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme mai răcoroasă, pe alocuri, mai ales în nord, cu ploii și vânturi.

Temperatura la amiazi a fost 26° C. în Buda-pesta, 30.5 C. în Arad.

— **Holera în Budapesta.** În cursul zilei de ieri s'au ivit trei cazuri nouă de îmbolnăvire cari indică holera. Despre un bolnav s'a constatat cu certitudine că boala lui e holera.

Unul dintre bolnavi a murit azi dimineață în spital. Analiza fecaliilor nu s'a făcut încă, așa încât nu se știe dacă a murit de holeră sau de altă boală.

— **Regele Carol nu merge la Constantinopol.** Față de știrea pe care am publicat-o și noi în numărul trecut „Agenția telegrafică română” comunică următoarele:

Desmințim în mod categoric știrea publicată de „Lokal Anzeiger” spunând că principele Iz-zedin a telegrafiat Sultanului că M. Sa Regele României e exprimat dorința de a vizita pe Sultanul în primăvara viitoare la Constantinopol și că Principele a răspuns că Sultanul ar fi primit cu entuziasm. Nu s'a făcut nici o aluziune la acest subiect.

— **Ascensiunea pilotului Cermac în Arad.** Eri, Duminecă, în fața unui public de vre-o 20.000 de oameni, aviatorul ceh Cermac a făcut două ascensiuni îndeajuns de reușite. Intâi s'a înălțat la o înălțime între 120 și 160 de metri, executând mai multe virajuri. A doua oară s'a înălțat abia până la 80 de metri, virând însă mai de multe ori tot atât de frumos. Atât ascensiunile cât și aterisările s'au făcut în bune condiții. Aeroplanul e un biplan compilat după mai multe tipuri, înfățișându-se greoi și fără eleganță. O comparație între aeroplanul acesta și între esteticul monoplan al lui Vlaicu mai că nici nu încap. Biplanul de ieri are o greutate de aproape 300 kgr. în vreme ce libelula lui Vlaicu abia 190 kgr. Așezarea motorului (care lasă că e primitiv, neputând funcționa decât o jumătate de oră), a cârmei, a rezervorului de benzină, forma planurilor, elicele și în genere întreagă construcția prezintă un adevărat contrast în defavoarea aeroplanului de ieri. Aeroplanul lui Vlaicu e în stare să sboare vreme de aproape patru ore și în timpul acesta să se înalțe până la 4000 de metri, în vreme ce biplanul lui Cermac nu se poate avânta decât până la 200 mult 300 de metri.

Timpul a fost de altfel favorabil. Sborul n'a stârnit o însuflețire mai remarcabilă în sufletele blazaților noștri concetățeni.

Credem că după sborul de ieri a lui Cermac, o eventuală ascensiune a lui Vlaicu și-a asigurat un succes strălucit.

† **Gheorghe Vancea de Buteasa.** La Blaj, îndată după sfârșitul memorabilelor serbări, s'a stins din viață, după scurte suferințe, venerabilul bătrân Gheorghe Vancea de Buteasa, fratele mitropolitului de pie memorie Ioan Vancea, lăsând în urmă generale regrete. Familia defunctului a dat următorul anunț funebru:

Cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților trecerea la vegnicie a prea scumpului și neuitatului nostru tată, tată crescător, moș și socru Georgiu Vancea de Buteasa proprietar, întâmplată azi la 1 Septembrie 1911 la ora 9 a. m., după scurte suferințe, împărțit fiind cu ss. Sacramente ale muribunzilor, în al 71-lea an al vieții sale. Rămășițele pământești ale scumpului și neuitatului decedat se vor așeza într-o nădejdea învierii, spre veșnica odihnă, Duminecă în 3 l. c. la orele 2 și jum. p. m. în cripta familiară din cimiterul comun din loc. Ru-gați-vă pentru el! Blaj, la 1 Septembrie 1911. Ion Victor și soția Cornelia n. Deac ca fii. Caius George ca nepot. Mariți Puian măr. Pop, Cornelia Puian măr. Hodosiu ca fiice.

Sincerile noastre condolențe întristatei familii.

— **Gazetari englezi în România.** Din Sinaia ni-se scrie: D. V. Stead, reprezentantul ziarului „Times”, d-na Rose, reprezentanta lui „Morning Post”, d. Dr. Cippico, profesor la Universitatea din Londra cu d-na, venind din Blaj, au sosit la Sinaia ca să viziteze țara.

D. ministru de externe Maiorescu a oferit vizitatorilor un dejun la Capșa, la care au asistat d. Robertson, însărcinat de afaceri al Angliei, Moroianu, atașat comercial al României la Viena, Filitti șef de cabinet, Bogdan secretarul de legăție și H. Stahl șeful redacțiunii „Agenției Române”.

Ziaristii străini au fost primiți în audiență de Suveran.

Azi Duminecă, au vizitat Curtea-de-Argheș; Luni vor vizita Valea Prahovei. Apoi vor pleca spre Dorna unde vor face o excursie pe plute.

— **Principele Carol într-o revistă germană.** Marea revistă germană „Illustrierte Zeitung” în ultimul său număr publică un clișeu reprezentând pe A. S. Prințul Carol al României în mijlocul ofițerilor batalionului 1 vânători din Craiova.

— **„Scurte popasuri”.** Sub titlul acesta a apărut în numărul trecut al ziarului nostru un articol datorit valorosului nostru colaborator I. Enescu. Din greșală s'a omis iscălitura dlui Enescu de sub articol. Facem cuvenita rectificare.

— **Cununie.** D-soara Eugenia Vicaș din Hidig și d. Octavian Băști din Chișfalău își anunță cununia ce va avea loc la 14 Septembrie n. în biserica gr. cat. din Hidig

Felicitările noastre.

— **Tenor român în Italia.** În Capri a apărut o revistă ocazională „Giornale d'Arte” scoasă cu prilejul cincuantenarului Teatrului Comunal de acolo. Ea cuprinde portretul tânărului tenor A. Demitresco, angajat să cânte pe Pinkerton în „M-me Butterfly pe care l'a cântat și la teatrul Carlo Felice din Genova, unde a fost reangajat să cânte la iarnă „Bohema” și „Fedora”.

Acum în toamnă va cânta la teatrul Bellini din Neapole „Don Pasquale” și va crea cea mai nouă operă a lui Massenet.

— **Principele moștenitor turc la Berlin.** Principele moștenitor al Turciei a sosit Vineri la Berlin și a fost salutat la gară de Impărat, de d. Bethmann Holweg, cancelarul imperial, Kiderlen-Waechter, ministrul de externe, de autorități, de membrii ambasadei turcești, de consulul general al Turciei, și de prefectul poliției din Berlin. O campanie din regimentul 3 de gardă a dat onorurile.

Impăratul a condus pe principe la castelul regal unde e răzduit înaltul oaspe.

Putin timp după sosirea sa, principele moștenitor a făcut vizite d-nilor Bethman Hollweg și Kiderlen Waechter.

Impăratul Wilhelm a conferit principeului moștenitor ordinul Vulturului Negru iar ambasadorului Turciei Osman Nizami pașa marea cruce a Vulturului roșu.

— **O jertfă a trenului.** Duminecă în 13 l. c. la 9.30 Eugen Moga a găsit pe Ioan Pescariu pe linia ferată în So. St. Paul după ce trenul Nr. 2 al campaniei „Chicago Great Western” a trecut peste dânsul. Nimenea nu știe cum s'a întâmplat nenorocirea. De când a fost aflat și până la 14 August la orele 3 p. m. când a fost dus la Bethesda Hospital din St. Paul, Minn. Pescariu nu a rostit nici un cuvânt și medicii au declarat că nu-i speranță dea mai trăi mult timp.

Nenorocitul e căsătorit cu d-na Ioana Pescariu din Sân-Miclăușul-Mare și din luna Maiu a. c. e membru activ al U. S. R. A. și societății „Augustina” din St. Paul care se îngrijește de dânsul.

— **Alegere de învățător.** Din Zărnești ni-se scrie: Comuna Zărnești a avut în ziua de 14 (27) Aug. alegerea de învățător pentru postul vacant dela școala confes. gr. or. română din acest loc. Dintre candidați au fost admiși cinci pentru alegeri, însă numai trei au câpătat voturi.

A fost o luptă grea. A fost ales însă un învățător harnic, omul care cunoaște necazurile poporului.

Acest om este Valeriu P a n ă, învățător până acum în com. Săliște, fiul veneratului bătrân pensionar d. Nicolae Pană.

Din 311 voturi a reușit cu zdrobitoare majoritate, câpătând 228 voturi.

Ne bucurăm și noi „frații Zărneșteni” — cum ne spuneau reclamele cele roșii ale altui candidat — ne bucurăm că putem arată lumii că înțelegem rostul hărțiții numită vot, dar să se bucure și mai mult alesul nostru, căci prin el dreptatea biruiește. Noi avem prea mulți dușmani — știuți și neștiuți — și nu ne prea rade inima când vedem că ni-se strică străvechile noastre obiceiuri.

Nu ne rade inima când, tocmai acei ce ar trebui să ne apere neprețuita comoară, ne-o atacă în folosul lor personal sau, mai știu și eu a cărei clică de ambițioși necugetați.

Lăsați-ne bucuria zilelor senine voi ceice trâmbițați că ni sănateți frați, „fii de țărani ca și noi!” ...Se vor învăța poate și alții din pățania voastră, că doar pentru aceasta facem strigare, ca să știe lumea că dreptatea tot biruie. — Florea Graur.

— **Subscripțiile noastre.** Dela elevii internatului „Zsiga” din Oradea-mare am primit suma de 4 cor. 40 pentru bustul lui Eminescu.

— **Incendiu.** Joi noaptea spre Vineri s'a declarat un incendiu în localul de negoț al dlui Ioan Magean comerciant în comuna Hidegvis lângă Șeica-mare. Pagubele sunt considerabile, arzând și o sumă de bani însemnată. Focul a luat naștere dela niște chibrituri cu cățran, aruncate în curtea.

— **Logodnă.** Ștefania I. Jianu, Caransebeș, Ioan Târziu, Jablanița, Iogodiți. Felicitările noastre.

Maidt și Schrod

Arad, Piața Andrassy 17. Casa Reinhart).

Prăvălie de specialități pentru moda bărbătească și rufărie.

Mare depozit de trusouri pentru bărbați. Mare asortiment

în pălării englezești, moi și tari, precum și cravate. — Par-

desii Ulster și impenstrabile cu 30 cor. — Mare varietate în

trusouri pentru băieți de internat. Prețuri fixe. Telefon 765.

— **Impotriva ziarului „A Nap”.** Urmând pilda dela Braşov, vicecomitele din Sibiiu a oprit vânzarea pe stradă a ziarului „A Nap”. Opreliştea se extinde asupra întreg teritoriului judeţului Sibiiu.

— **Spargerea poştei din Brad.** Primim ştirea că Sâmbătă noaptea făptuitori de urma cărora nu s'a dat până acum, au pătruns în localul poştei şi spărgând casa au furat zece mii de coroane. Spargerea n'a fost observată de nimeni, deşi poşta e în centrul oraşului pe o stradă foarte frecventată, şi e încunjurată de toate părţile de case ai căror locatari, pe vremea când s'a operat furtul, trebuiau să fie fără îndoială acasă.

Iată câteva amănunte:

Sâmbătă seara intelectualii Unguri din Brad aveau o petrecere la hotelul „Hungaria” unde s'au adunat cu toţii şi au petrecut în voie bună până la ziua. Între asistenţi era şi şeful de poştă, iar în absenţa lui spărgătorii au venit binişor, au pătruns pe fereastra dela stradă în năuntru şi au ridicat frumuşel casa — care după cât se spune nu cântărea decât 250 de chilograme — şi trecându-o pe fereastră au aşezat-o într'un car desjucat, pe care-l aduseseră dela grădina bulgarilor zarzavagii ce stau vr'o două sute de paşi mai sus. Pe urmă s'au înjugat singuri la oişte şi trecând podul gârlei l'au scos la „drumul cel vechi”, unde au spart casa şi au lăsat-o în mijlocul drumului împreună cu uneltele de spargere, după ce o goliră de cele zece mii de coroane cari erau într'ânsa.

Astfel s'a întâmplat spargerea, cu toate că e prezentată într'un colorit destul de fantastic, încât se impune dela sine întrebarea: cum de n'a băgat de seamă nimeni dintre vecini, că la poştă e vraigste. Hoţii când au spart fereastra vor fi făcut şi niţel sgomot — de sigur — căci sticla ori cât ai fi de precaut, tot sună când vrei s'o sdrobeşti. Şi dacă n'a auzit nimeni când au pătruns înăuntru, cum de nu s'au auzit nimic din apartamentul vecin al şefului, care e despărţit numai printr'o subţire uşă de scânduri veşnic deschisă, târboiul ce se făcea în birou prin transportarea casei care cântărea taman 250 de ocale.

— **Memoriile doamnei Toselli.** Din Paris se anunţă cu data de 2 Septembrie: Fosta principesă moştenitoare a Saxoniei a început azi, în ziarul „Matin”, publicarea memoriilor pe cari le întitulează: „Povestea vieţii mele”.

Primul capitol accentuiază perfect caracterul şi valoarea acestor descrieri.

În scurt se poate spune că toată afacerea se reduce la mici amănunte mai mult sau mai puţin adevărate, descrise cu un sentimentalism furios. Fosta principesă se plânge de soarta ingrată a principeselor în genere, de soarta ei nevinovată în special, precum şi în contra guvernantelor şi a educaţiei în genere.

Urmează apoi o serie de mici răutăţi îndreptate şi în contra unor persoane sus puse şi chiar în contra împărătesei Elisabeta.

Capitolul începe cu o eremiadă asupra relei stări de lucruri din castelul Salzburg. Vin apoi la rând veşnicile chinuri la cari a fost supusă în tinereţe.

Intr'o zi se plimba într'o barcă cu fratele ei şi cu guvernanta. La un moment dat întrebă: „Ce ar fi dacă aş face o baie acum”!

Guvernanta făcu o mutră speriată. Principesa hotărîută se aruncă îmbrăcată cum era în apă şi în desperarea guvernantei şi spre surprinderea

publicului făcu un tur de înot în jurul bărcii şi apoi se întoarse udă în barcă şi la castel, unde arhiducele Ludwig Wictor, fratele regelui o dojeni rîzînd şi nu luă lucrul în serios.

Descrierea continuă apoi, contra iezuiţilor, cari, după cum spune autoarea, formează forţa misterioasă îndărătul tuturor Curţilor şi cari în calitate de confesori pun principeselor cele mai indiscrete întrebări.

Dacă te plângi părinţilor, preoţii ameninţă cu plângeri şi dacă principesele nu se supun sunt ameninţate chiar cu închiderea într'o mănăstire.

Ei socotesc principesele ca creaturi stricate şi chinul moral şi corporal este arma educatorilor principari.

La toatru şi concert s'a dus foarte rar, la expoziţiei de artă niciodată.

Principesele sunt totdeauna învăţate cum să se poarte.

Toată dresarea se referă la pregătirea pentru viitoarea misiune de suverană sau mai de grabă la cultivarea de figurant ce o va juca în ochii poporului.

Principesa recunoaşte însă că în tot timpul a avut grija să joace feste educatorilor şi guvernantelor ei.

Temperamentul ei a ieşit totdeauna învingător.

La un examen de istorie fiind întrebată de Maria Teresa a răspuns:

„După părerea mea, Maria Teresa a avut dreptate să se căsătorească cu acela pe care îl iubea, în loc să se căsătorească cu primul venit dictat de interes”.

Vă puteţi închipui groaza de pe feţele examenatorilor.

La încheiere autoarea se ocupă de splendidul păr al împărătesei Elisabeta.

Principesa arată cum suverana se fresa, şi cum se infuria pe cameristă când îi smulgea prea mult păr la pieptănat, păr care i-se fura chiar.

— **Dela Teatrul Naţional din Craiova.** D. Emil Gârleanu directorul Teatrului Naţional din Craiova, însoţit de dnii Cincinat Pavelescu şi Hertz, din partea societăţii scriitorilor români, vor merge la Sinaia spre a ruga pe regină, preşedinta de onoare a scriitorilor, să participe la deschiderea stagiunii Teatrului Naţional din Craiova care va avea loc la 1 Octomvrie c., şi cu care ocazie scriitorii din ţară vor oferi concursul lor.

— **Accidentul unui general.** Pe câmpul de lângă Piliscsaba unde se ţin manevrele garnizoanei budapestane, s'a întâmplat Sâmbătă după amiază un accident care putea foarte uşor să aibă urmări grave. Tocmai în toiul exerciţiilor, generalul viitor Schreiber, comandantul corpului de armată din Budapesta, a căzut deodată de pe cal, lipsit de conştiinţă. La început se credea că e insolajie, dar medicii au constatat că numai oboseala l'a covârşit pe bătrînul general. Cu un tren proxim Schreiber a fost transportat la Budapesta. După o altă ştire, generalul ar fi sănătos şi se află la Gödöllő împreună cu soţia.

— **La fondul „Episcopul Nicolae Popea”** pentru masa învăţăcelilor meseriaşi al „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”, la masa comună aranjată în restaurantul Niedlich (trei stejari), din incidentul adunării generale a corporaţiei măestrilor cismari, la propunerea măestrilor Teodor Moldovan şi Zaharie Aron s'au făcut următoarele dărui: Alexandru Albu, întreprinzător de lucrări de păduri (Roşia-montană) 5 cor. P. Birău al Gheţii, întreprinzător de lucrări de păduri (Sohodol), Nicolae Praşca, tipograf şi soţia Maria (Bucureşti), Vasile Creţu, întreprinzător de lucrări de păduri, (Bistra), Zaharie Aron şi

Teodor Moldovan, măestri cismari, câte 2 cor. Boga Lajos, Kollár János, Tonts János, Berkési István, Zeck Mihail, Pfilp Andreas, Huber Matias, Tomas Schenker, Binder Daniel, Peresza Lajos, Conerth Daniel, Iohann Adam, Teodor Cora, N. Timar, I. Vulcan, I. Nicula, Császár János, M. Barabaş, G. Ucenic, Const. Lazar, G. Adam, N. Coman Isidor Grindean, Boros János, Johann Kraus, toţi măestri cismari, câte 1 cor. G. Herbert fiacărist, M. Niedlich, crişmar, Csomos Árpád, mehanic la căile ferate, M. Simu, m. croitor, N. Hentes, m. pantofar, Johan Fenig, econ., A. Nyerges, comerc., Blai. Teodor George şi Teodor Vasilie, cond. de lucrări de păduri, Musca, câte 1 cor. St. Astner, m. cismar, 60 fil. Martin Biemel, I. Suci, Iacob Marian, G. Riehn, Johann Hahn, Gustav Hahn, dna Suci, soţie de cismar, Johann Kraus, M. Hermann, măestri cismari, câte 40 fil. Barabás István, frizer, Blaj 50 fil. Nicolae Varză, funcţionar, Viena 40 fil. Valeriu Cozac 30 fil. Boga János, m. cismar, Bonos István jun., m. cismar, S. Coman, sodal cismar, Costică Lazar, şcolar cl. II. norm., Johann Blacha, m. pantofar, George Buzat, Molnár Lajos, G. Savu, S. Banea şi I. Morariu, economi din Vurpăr, câte 20 fil. Schorscher Andreas, cursor la magistrat, 40 fil. În total 60 coroane 30 fil.

— **O expoziţie universală în vechiul Egipt.** În Egipt s'a organizat încă de acum 2000 de ani o expoziţie universală, la care au luat parte toate statele supuse Pharaonilor împreună cu statele străine, cari întreţineau relaţiuni amicale cu Egiptul. Organizatorul şi protectorul expoziţiei a ost regele Ptolomeu Filometor VI, care a inaugurat expoziţia în anul 180 înainte de Christos.

O descriere amănunţită a acestei expoziţii se găseşte într'una din operele savantului Atenaios din Alexandria.

La ceremonia inaugurării au azistat, în afară derege, toate personalităţile del curte şi un mare număr de oaspeţi invitaţi.

Dintre statele mai îndepărtate au expus: Etiopia (130 tapi), Arabia (300 cai), Hindostan (25 tauri albi ca zăpada). Transportul taurilor până în Egipt a durat 15 luni.

Podgoreni construiseră o clădire alegorică, demonstrând progresele realizate pe terenul cultivei viilor.

În clădirea podgorenilor se instalase un teasc format din 50 sclavi travestiţi în satiri organizau serbăribişnuite cu ocaziunea culesului viilor. În ziua inaugurării vinul curgea în abundenţă şi se distribuia gratuit.

O deosebită atenţie se dăduse secţiei de horticultură. Pe un teren întins, acoperit cu un strat de jumătate metru din cel mai bun pământ, se puteau vedea toate florile ce au existat în acele timpuri.

O sală mare coprindea produsele artelor frumoase. Aici erau expuse cele mai vestite tablouri ale societăţii artiştilor, împreună cu câteva sute statui deanimale. O altă sală era destinată ştiinţelor şi literaturii. Un număr imens de inscripţii caldee şi asiriene erau aşezate în grupuri după conţinut şi ordine.

Cel mai preţios obiect al acestei expoziţii a fost un scaun cu trei picioare dela oracolul din Delfi.

— **Febra tifoidă la Iaşi.** Toate măsurile luate pentru combaterea tifosului, epidemia face pe fiecare zi noi victime.

Faţă cu întinderea epidemiei serviciul sanitar a intervenit la prefectură pentru ca agenţii să raporteze imediat secţiilor respective cazurile declarate.

Sâmbătă s'au constatat alte 4 cazuri noi de febră tifoidă.

Înscrierile școlare!

Fodor și Halász

Telefon 457. **Arad,** Telefon 457.
Lângă prăvălia de haine Neumann.

Trusouri complete pentru băieți de internat. Pălării de băieți marca »Pikler« și fabricație englezescă. Rufărie, calitate întâi. Ciorapi articole de toaletă și diferite necesarii. — Prăvălie de primul rang pentru modă de bărbați. Comande din provincie se execută prompt și conștiințios.

Ion Grămadă: Din Bucovina de altă dată. Schițe istorice. a 20 fil. plus 5 fil. porto.
Cincinat Pavelescu: Poezii. a 3 cor. plus 20 fil porto.
L. Tolstoi: Plăceri vinovate. 30 fil.
Mazim Gorki: Mama. Roman. 2.50.
Guy de Maupassant: Dolofana. 0.30.
S. Moldovan: Ardealul. I. Ținuturile de pe ste olt. 1.80.
Dr. Dionisie Moldovan: Advocatul popular broșat 2.50, legat de lux 3.50.
Thomas Carlyle: Eroii. Cultul eroilor și eroicul în istorie 2.20.
Ioan Russu Șirianul: Schițe și nuvele inedite 1.50
Constanța Marino Moscu: Ada Lazu 2.—
Ioan Dragoslav: Povestea trăsnetului —.30
Al. Ivan Constantinov: Bai-Ganciu sau minunate povestiri despre un bulgar de zilele noastre. Trad. de St. G. Sergent —.60.
D. Anghel: Fantome 2.—
Fl. Cristescu și I. C. Bratu, institutori: Metoda învățământului primar. Insoțită de o scrisoare a dlui P. Dulfu, profesor de pedagogie 6.—
M. Sadoveanu: Apa morților. Roman. 2.—
Vasile Pop: Iubirea e biruitoare. 2.—
I. Slavici: Vatra părăsită. Nuvelă din popor 1.—
Delavrancea: Luceafărul. Dramă în 5 acte 2.50.
A. Cotruș: Poezii. 1.—
D. Zamfirescu: Anna. (Ceeace nu se poate) 2.—
E. Zola: Nuvele. —.404.
H. Stahl: Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustrațiuni originale. 2.50.

La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări bisericesti de Massilon episcop de Clermont. Trad. de I. Genț protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar volumul II 3.40 cor.

Nicolae Mazere profesor în Iași Harta etnografică a Transilvaniei în mărime de 107—97 cm. Bucata costă cor. 4, cu supliment cor. 6.50.

De N. Rădulescu Niger:

De pe urma beției, comedie în 2 acte. . . —.40
 Picală argat, comedie în 2 tablouri. . . —.40
 Păcatele lui Gânju, piesă în trei tablouri. —.50
 Povestea vorbei, piesă în 1 act —.50

Talpa iadului, comedie în 2 acte. . . —.40
 Vulcan I. Dela sate. Nuvelă și schițe . . 1.—
 „ „ Lira mea. Poezii 2.—
 „ „ „ „ „ obicinuită 1.50
 „ „ Ștefan cel tânăr. Tragedie în 5 acte și 3 tablouri 1.40
 „ „ Insurăpă. Monolog —.10
 La crăciun, dramă în 3 acte —.30

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare lucruri dela „Reuniunea Femeilor Române”. Bucata Cor. 1 + 10 fileri porto. Recomandat 35 fileri.

POȘTA REDACȚIEI.
 V. B. (Beclean). Adresa cerută este Wien, VIII Floriangasse 36.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.
 I. V. Lupu Mehedinți. Am primit 40 cor. abonament până la 1 Aprilie 1911.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.
 „Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1912.

BEISZ
MIKSA
 fabrică de
MOBILE
 în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

Atelierul de dentură
Radu Novák
 Arad, Tököly-tér 7.
 Etagiul I.

Gruber Dezső
 magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.
Cluj—Kolozsvar.
 Colțul străzii Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul „Fészle”.
 Noutăți în diferite soiuri de **PĂLĂRII** de domni și copii, albituri, cravate și toffelul de articole. — Prețuri solide. — Serviciu conștiincios.
 Comandele din provincie se execută prompt și francate.

RĂZBOIU ȘI PACE
 ROMAN.
 Trad. de A. C. Corbul.
 (Urmare).

— Da, domnilor, făcu Dologhow, se pretinde la Moscova că eu joc cu cărți măsluite; de aceea vă sfătuiesc să fiți cu băgare de seamă când jucați cu mine.
 — Dă odată cărțile, zise Rostow.
 — O! ce palavragii sunt în Moscova!... spuse Dologhow, luând cărțile cu un zîmbet.
 — Ah!... era cât pe-acî să strige Rostow și să-și ducă mâinile la cap; șapte de care avea nevoie ieșise, și el pierduse mai mult decât putea să plătească.
 — Cu toate astea nu trebuie să te descurajezi, grai Dologhow privindu-l cu coada ochiului.

XIV.
 Un ceas și jumătate mai târziu, tot interesul jocului se concentră asupra lui Rostow. El nu mai datora o sumă de șaisprezece sute de ruble, ci o coloană de cifre cari după calculele sale, trebuia să se ridice cel puțin la cincisprezece mii de ruble.
 Dologhow tăcea; el urma fiece mișcare a mâinilor lui Rostow și, din când în când privea cu grabă la cifrele înscrise. El se hotărî să urmeze jocul până la suma de patruzeci și trei de mii de ruble. Cifra aceasta înălțase numărul anilor săi adunat cu acela al anilor Soției. Câte odată Nicolae vroia să riște sume mari de

tot, dar Dologhow refuza și îi ridica el însuși suma, iar Rostow se supunea.
 Perderea lui Nicolae atinse în sfârșit fatala cifră de patruzeci și trei de mii de ruble. Rostow pregătea o nouă cartă, când Dologhow lovi cu cărțile pe masă, le puse deoparte și luând creta socoti în grabă bilanțul datoriei lui Rostow, scriind cifrele cu scrisul său deslușit și viguros, încât creta i-se rupse în mâni.
 — E vreme să supăm, zise el. Iată și țiganii.
 Intr'adevăr pe ușă intră în clipa aceea un grup de țigani, bărbați și femei.
 — Și când putea-voi încasa bani, scumpe conte?
 Rostow se roși și-l rugă pe Dologhow să treacă cu el în odaia cealaltă.
 — Nu-ți pot plăti totul deodată, zise el; îți voi da o poliță.
 — Ascultă, Rostow, îi zise Dologhow cu zîmbetul său rece și obraznic și privindu-l drept în ochi; cunosti proverbul: „Norocos la amor, nenorocos la cărți”. Verișoara ta te iubește, o știu. Verișoara ta... adaugă Dologhow.
 Dar Nicolae îl întrerupse, strigând cu turbare:
 — Verișoara mea nu trebuie amestecată aici, n'ai nevoie să vorbești de dânsa.
 — Atunci când voi putea încasa banii?
 — Măine! zise Rostow, și eși din odaie.

XV.
 Membrii familiei Rostow nu se culcaseră încă. După întoarcerea dela teatru tinerii supaseră, apoi se așezară la clavecin.
 — Uite-l pe Nicolae! strigă Natașa.
 — Papa e acasă? întrebă acesta.
 — Nu, papa nu s'a întors încă.
 — Coco, vino la mine, dragul mamei, îl chemă contesa din salonul vecin.

Nicolae se apropiă de mama lui, îi sărută mâna, se așeză în tăcere lângă dânsa, privind mâinile albe ale contesei, care tăcea tocmai o pacientă. Din odaia cealaltă se auziau risete și voci vesele cari o rugau pe Natașa să cânte.
 — Nu, conteso, nu poți să mă refuzi, spunea Denissoff; trebuie să ne cânti acum o barcarolă
 Contesa Rostow îl privea pe fiul ei care stătea tăcut.
 — Ce ai tu? îl întrebă ea.
 — Nimic, mamă, răspunse el, ca și cum întrebarea aceasta pe care i-o puneă toată lumea l'ar fi indispus... Crezi d-ta că papa se va întoarce în curând?
 — Așa cred.
 În vremea asta Sonia cânta la pian preluđuul barcarolei care-i plăcea lui Denissoff. Natașa se pregătea tocmai să cânte din gură și Denissoff o privea cu niște ochi extagiați. Nicolae începe să umble de colo până colo prin odaie.
 Natașa lansă cea dintâi notă, pieptul i-se umflă și ochii luară o expresiune serioasă. Vocea ei avea o prosopătime feciorelnică, era catifelată ca o floare de curând înflorită. Nicolae atins și surprins deodată de aceea voce căscă niște ochi mari și se opri din mers.
 XVI.
 De multă vreme muzica nu produsese asupra lui Nicolae o plăcere așa de intimă; el ascultă ca în vis, perdu noțiunea lucrurilor, dar când încetă Natașa să cânte, realitatea își reluă drepturile asupra lui.
 El nu zise nimic și se retrase în camera sa.
 Peste un sfert de ceas se întoarse și contele dela cerc, vesel și mulțumit. Nicolae intră în apartamentul său.
 — Ti-ai petrecut bine seara? îl întrebă tatăl său privindu-l cu mândrie.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1910. 14 August		1911. 5 August 13 August	
ACTIV			
149 383 805	105 950 805 Rezerva metalică aur	135 074 248	181 287 525
	43 433 000 „trate aur	54 548 000	189 622 248
454 395	Argint și diverse monete	592 746	483 665
95 841 655	Portofoliu român și străin	129 648 267	135 013 454
28 703 270	*) Impr. pe ef. publice	7 935 970	20 860 445
	„In cont curent	13 039 229	20 975 129
11 999 924	Efectele capitalului social	11 999 611	11 999 611
14 720 535	Efectele fondului de rezervă	17 756 077	17 756 077
3 107 121	„ „ amort. imob. și mașin. de imprim	4 275 121	4 275 121
6 001 378	Imobile	6 032 821	6 032 821
714 018	Mobilier și mașini de imprimerie	741 627	742 341
273 940	Cheltuieli de administrație	195 376	306 303
116 970 220	Depozite libere	118 231 452	117 967 152
31 523 381	Conturi de valori	24 288 478	28 909 039
52 443 618	Conturi curente.	57 265 928	56 592 644
512 187 261		573 75 474	59 07 055
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
28 421 362	Fond de rezervă	30 437 233	30 437 233
4 248 750	Fondul amort. imobilii, mobil. și mașin. imprim.	4 529 588	4 529 588
317 434 080	Bilete de bancă în circulație	381 246 690	398 970 890
2 341 543	Profit și Pierdere	2 446 952	2 446 952
565 702	Dobânzi și beneficii diverse	417 014	514 843
116 970 220	Depozit de retras	118 231 452	117 967 152
30 205 603	Conturi diverse, sold	23 866 545	23 808 997
512 187 260		573 175 474	590 675 645
	Scomptul 5%		
	*) Dobânda 5 1/2%		

Anunț.

Subscrisul absolvent al școlii agronome din Mediaș, caut aplicare la vre-o moșie, pe lângă salar cât de modest.

Amos Bercian,
Szászváros, Romoszhely-utca 8.

Se caută o
domnișoară diplomată

pentru instruirea alor 2 fetițe. Cari știu la pian sunt preferite. — Salar 50 coroane pe lună, vipt și cvartir. — A se adresa lui **Constantin Țăran**, comerciant. Temesvár-Gyárváros, Kossuth-tér 6.

AVIZ!

Subscrisul am onorul a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis

cancelaria advocațională

în Deva, strada Petőfi Sándor Nr. 4. în fața casei comitatului și vecinătatea tribunalului regesc.

Cu deosebită stimă:

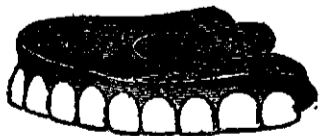
Dr. Petru Groza,
advocat.

AVIZ.

La agentura principală din Arad a băncii gen. de asigurare mutuală »Transsylvania« se caută

doi acuisitori (agenți călători)

pe lângă emolumente bune. Ofertul care are să conțină datele referitoare la ocupația petentului de pân'aci și cunoștința de limbă, este a se înainta cel mult până în 15 Septembrie n. agenturei susnumite.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD
DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ.

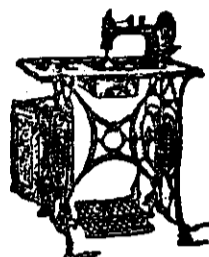
O rugare modestă, care nu vă costă nici o obosală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

Horváth Béni**mehanic**

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și **reparații de lucruri** ce aparțin în branșe precum mașinul de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Mme Elise Weissberger

mare depozit de corsete,
Timișoara-Temesvár-Józsefváros
Strada Kossuth Nrul 15.

Fabricațiuni proprii:

Corsete moderne se pregătesc după măsură, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Mare asortiment în cordoane de dame.

Primesc reparații de branșe.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvár, Szentegyház-u. 6.

Iși recomandă depozitul bogat asortat cu stoffe din țară și străinătate, lucrează tofelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

Blănării !!!

precum: boauri (muff) tocuri de picioare, — Jachete, după croiu englez și francez, berletuieli cu lână, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la **Nicolae Gruția,** blănar Temesvár-Josefstadt, Bem-utca Nr. 23.

KÁDI FERENC

căltunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu ghețe p. bărbați, femei și copii
calitatea cea mai bună cum și comande după măsură pelângă prețuri convenabile. Reparațiile se primesc pelângă prețuri ieftine.

Giobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie.
Catalog trimit gratis.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
In Orăștie. Szászváros.
Filială in Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. —

Subsemnatul caut

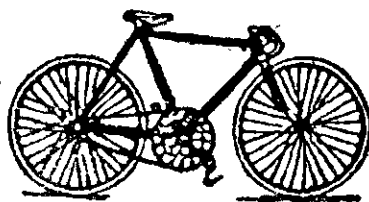
un candidat de avocat român

cu praxă — eventual și praxă începătoare, pe 1 Octomvrie a. c.

Dr. Ioan Hica,
advocat.
Hațeg (Hátszeg.)

Bicicletele de re-nu memondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**
cu osie campanilă

roată automată (cu frină liberă) se vând pelângă garanție de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. In urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimit gratuit.

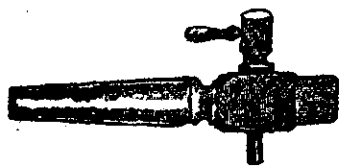
S'a desohis

Arad, Piața Libertății No 18.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe pute de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 27.

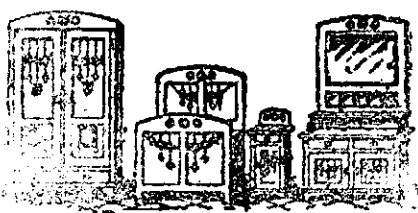

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicarie precum și toffelul de picioare pentru masă, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a douaoră li-se dă rabat. — Lucrări de ornament. —

Mağazin de mobile. 3

OSIF HACKLER

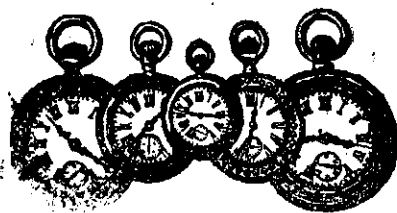
tâmplar de mobile și edificii
LUGOȘ, Strada Făgetului No 91.

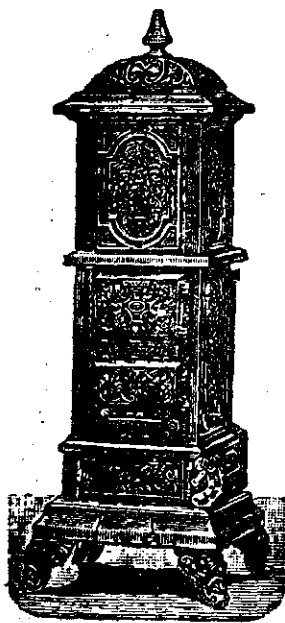
Primesc orice lucrări pentru aranjamente de magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pelângă liferare promptă și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

H. Miklós J.

ciasornicar,
Sibiu — Nagyszeben, Reispergasse 11
Cea mai ieftină sursă de cumpărat a toffelul de **CIASORNICE**

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și artici optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios. Toate reparaturile se execută prompt și cu garanție.

Pregătesc

cupatoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre, cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

fabricant de căminuri și articole de lut
Temesvár-Gyárvaros, Kém-u. 16.

EDUARD LEXEN

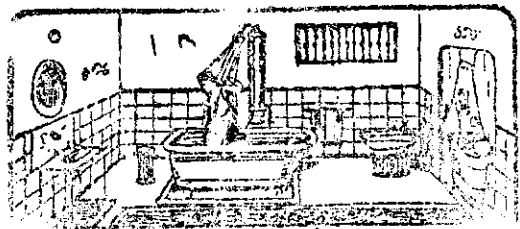
tinichigiu și antepriză de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

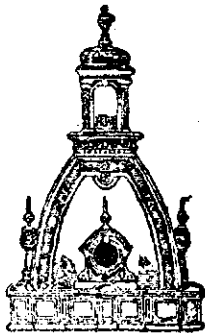
TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelisuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru ghiță, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apeducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus. — Engroșiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă.

Taferner Antal

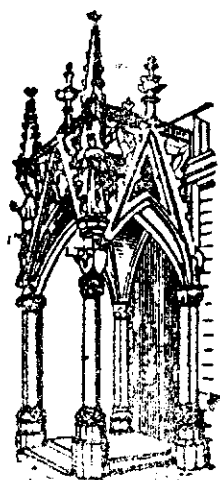
auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransă aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericești. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

:- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

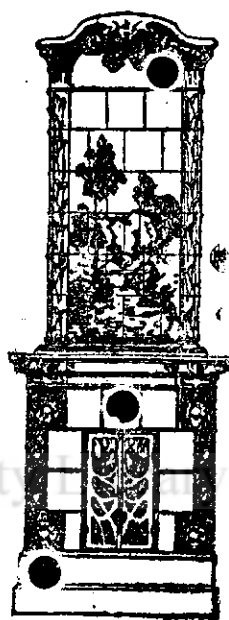

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, toffelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetă comode și p. gimnastică. —

Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghetă și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în
Timișoara-Fabrik, Andrásy-ut No 22.
și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Iși recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui, etc., fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat. Având un magazin bogat, livrează — mai ieftin ca orice concurență. — Recomandându-se on. public roagă cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,
măiestru de sculptură în piatră.

Schrimpl Szaniszló

cea mai mare turnătorie și fabrică de luminări de ceară în Ungaria de sud
Temesvár-Gyárváros, Fő-utca.

Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere, precum și luminări de ceară, albe și colorate, facile cu preț moderat. — Bisericii se dă la cumpărarea de luminări rabat. — Comandele se îndeplinesc prompt.

Abonați „TRIBUNA POPORULUI”
cea mai bună și mai ieftină foaie populară.